

Posudek k bakalářské práci Veroniky Štětinové

„Zkušenost holocaustu: osud a dílo Jeana Améryho a Prima Leviho“

V. Štětinová se ve své bakalářské práci rozhodla zaměřit na odraz osobní zkušenosti nacistické rasové perzekuce a věznění v koncentračních táborech v díle dvou židovských spisovatelů a myslitelů – exilového Rakušana Jeana Améryho a Itala Prima Leviho, jakož i na paralely a rozdíly mezi díly obou autorů, jež tíha osudu dovedla k sebevraždě. Autorka vychází z četby díla Améryho (s důrazem na knihy *Bez viny a bez trestu* a *Vztáhnout na sebe ruku*) i Leviho (zejména knih *Je-li toto člověk* a *Potopení a zachránění*) i ze sekundární literatury v českých a anglických překladech.

V úvodu autorka zasazuje tvorbu obou autorů do historického kontextu. Jak uvádí, nebyl holocaust v poválečném filosofickém a společenském diskursu prominentním tématem a věnovali se mu autoři hlavně židovského původu. V této souvislosti stručně shrnuje tvorbu autorů z prvních tří poválečných dekád, kdy svá díla publikovali i Améry a Levi - konkrétně Hanny Arendtové, Bruna Bettelheima, Theodora W. Adorna, Viktora Frankla a jako historika i Raula Hilberga.

V úvodu autorka rovněž nastoluje několik otázek, na něž hledá odpovědi v následujících kapitolách – „Osud Jeana Améryho a Prima Leviho“ (1. kapitola), „Reflexe holocaustu v literárním díle Jeana Améryho“ (2. kap.) a „Reflexe holocaustu v literárním díle Prima Leviho“ (3. kap.) a formuluje je (nejen) v závěru práce. V. Štětinová hledá a nalézá paralely mezi postoji obou autorů ke klíčové otázce hierarchie a vzájemných vztahů vězňů koncentračních táborů. Všimá si, že se tématem výrazněji zabýval Primo Levi, který se soustředil na otázku „šedé zóny“ a kolaborace části vězňů s příslušníky SS. Autorka se věnuje i vztahu obou autorů k náboženství: oba byli nevěřící, Améry o sobě prohlásil, že do koncentračního tábora vstoupil jako agnostik a jako agnostik se z něj i vrátil, zároveň však na základě zkušeností z tábora uznává, že víra v náboženství či ideologii pomáhala vězňům ustát nejtěžší chvíle. V. Štětinová se věnuje i vlivu koncentračního tábora na duši vězňů obecně v Leviho a Améryho pojetí, a to s důrazem na otázku beznadějného postavení intelektuála v Osvětimi, jíž se věnuje Améry.

Autorka rovněž srovnává přístup Leviho a Améryho ke snahám o poválečné usmíření. Améry zde zastává radikální stanovisko – hlásí se k myšlence kolektivní viny německého národa, přičemž se snaží působit na mladou německou generaci, u níž si „nebyl jistý, jestli jí má válečné události za zlé“. Po osvobození považoval za nemožné pracovat v Německu či ve svém rodném Rakousku. S takovou nesmiřitelností se v případě Leviho nesetkáváme.

Lze konstatovat, že Veronika Štětinová předložila práci odpovídající v adekvátní míře na v úvodu formulované otázky. Bude-li se autorka tematikou literární reflexe holocaustu zabývat i nadále, je možno více než doporučit získání základů německého jazyka, umožňující číst původní texty.

Je nutno upozornit na jazykové chyby v textu, které jsou zvláště početné v závěrečném anglickém resumé.

Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě s hodnocením **výborně -**.

Daniel Putík
8.1.2012